

Bakalářská práce

Portrét Eleonory z Toleda ve sbírkách Národní galerie v Praze

Jméno a příjmení (student): Eva Táborská

Oponent: PhDr. Petr Příbyl, Ph.D.

Posudek oponenta:

Bakalářská práce Evy Táborské je věnována podobizně Eleonory z Toleda v Národní galerii v Praze. Se zřejmým záměrem uchopit umělecko-historický rozbor esejistickou formou je celkem přehledně rozvržena do několika kapitol. V nich autorka přibližuje osobu portrétovanou (kap. Život Eleonory z Toleda; Spojení rodu Toledo a Medici) i dobové pozadí a osobu malíře (Florence v době Bronzinova mládí; Učitel a žák). Ve třech závěrečných kapitolách pojednává problematiku pražské podobizny a souvisejících Bronzinových maleb.

Z uvedené bibliografie i kapitoly Přehled literatury je zřejmé, že se autorka seznámila s podstatnou a (někdy obtížně) dostupnou literaturou. Bibliografie i citace jsou uváděny přehledně, autorka se dobře orientovala v literatuře, s níž pracovala.

K řadě faktů zaujala vlastní hodnocení a osvědčila samostatné pozorování uměleckých artefaktů (pozorně popsané formální znaky uváděných podobizen – barva pleti, detaily obleků a šperků, postoje portrétovaných). Vyhodnocením literatury zařadila Podobiznu Eleonory z Toleda mezi další Bronzinovy portréty. Upozornila na vývoj portrétního typu, který v Bronzinově podání dosáhl v 16. století jednoho ze svých vrcholů. Nastínila okolnosti, v nichž se ujal vlády ve Florencii Cosimo de' Medici, i umělecké prostředí, v němž vyrostl a působil Agnolo Bronzino a přiblížila jeho uměleckou osobitost i význam pražské podobizny. Z celého textu je patrná snaha obsáhnout dostupná fakta o obraze, zpodobené ženě i autorovi portrétu a v celé šíři je zprostředkovat čtenáři.

Šíře podání i řada detailů k danému tématu jsou víc než dostatečné. Určitým handicapem je samotné členění textu v rámci kapitol – málo sevřený styl textu leckde zatěžuje čtenáře nadbytečnými či neobratně volenými formulacemi (opakování výrazů „myslím si“; „podle mého názoru“ nebo např. s. 8: „nejvýznamnější práci z poslední doby, se kterou jsem se setkala“; s. 11: „království vyskytující se“; s. 12: Cosimo ... urputně trval..., že chce mít za ženu...“; s. 20: „umělecké centrum té nejvyšší kvality“; s. 21: „manýristické nápady“ Andrey del Sarto; s. 25: „Alessandro de' Medici přišel s nabídkou výzdoby lodžie“/objednal výzdobu/; s. 26: „Bylo by zajímavé vidět nějaké dekorace z této velkolepé podívané, ale nic se bohužel nedochovalo“), případně jsou obsahově blízká sdělení zbytečně rozptýlená v několika kapitolách.

Jinde je znát ne úplná jistota v orientaci u italských osobních jmen (s. 21: Del Sarto, Del Garbo = přízviska nikoli jména; Černý pás, správněji Černé stuhy / Bande Nere, přízvisko Giovanniho de' Medici lépe nepřekládat; také „Bronziniho umění“ / „Bronziniho práce“ na s. 42 snad vzniklo v chvatu posledního okamžiku psaní).

Zarážející je tvrzení že obraz Eleonory z Toleda v Národní galerii je na plátně (s. 30, 34, 84). Pravděpodobně jde o překlep, který ale odhaluje jednu slabinu práce: tématem je monografické zpracování jednoho díla, a proto – i při zvolené literární formě – by byl na místě stručný, avšak výstižný katalogový údaj o obraze samotném. Kromě rozměru malby totiž není v textu uvedeno ani aktuální inventární číslo.

V rámci seznamu literatury by bylo vhodné uvádět pečlivěji bibliografické údaje – typ publikace (např. katalog, katalog výstavy), kromě místa vydání i vydavatele, vedle autora i překladatele (viz Vasari 1977; 1998). Někde je, patrně nepochopením odlišných rolí při vzniku publikace, uveden namísto editora publikace redaktor (Winspeare 2003; Freimanová 1992). Ze seznamu také vypadl údaj o českém vydání výboru z Vasariho Životů z roku 1977, zmíněný v poznámce na s. 25. Připomínám, že Antalova práce o florentském malířství (uvedená v anglické edici z roku 1986), byla přeložena a česky vyšla roku 1954, a také kniha Petera Burka *The Italian Renaissance: Culture and Society in Italy*, citovaná v prvním anglickém vydání z roku 1972, vyšla v českém překladu J. Kropáčka v roce 1996.

Množství cenných a detailních informací i subjektivních mínění by bylo žádoucí uspořádat a zhodnotit v jejich významu a také s jasným zřetelem k tématu – Eleonořině podobizně. Např. ačkoli si autorka uvědomuje a uvádí možné výklady popisovaných děl či výjevů, jakoby rezignovala na jejich celkovou interpretaci (např. často citované zobrazení těhotné Eleonory na různých malbách, program slavnostního oblouku u Porta al Prato a svatebních oslav = nejen správně interpretovaná jednotlivina, ale především uvědomělá a plánovaná dynastická propaganda). Pochtivě načtená a vyhodnocená literatura je tak v celkové argumentaci oslabena rozdrobením do jednotlivých popisů, odstavců či kapitol. I proto mohlo např. dojít i k dvěma různým tvrzením: na s. 15 je zadavatelkou výzdoby kaple v Palazzo Vecchio Eleonora, na s. 27 je uveden jako objednavatel Cosimo de' Medici.

Závěrem: Uvedené výtky nijak nezpochybňují připravenou a v některých pasážích sympaticky čtivou práci, jež vznikla na základě poznatků starší i recentní literatury. Poukazují ovšem na rezervy v rovině jejich prezentace, rozlišení a uspořádání důležitých a méně důležitých faktů a jejich výkladu (směrem k syntéze). Vážnějším nedostatkem, a to i v případě bakalářské práce, je neúplné uvedení faktografických (katalogových) údajů o pojednávaném díle.

Zvolený způsob zpracování tématu formou vyprávění – kapitol o díle a jeho historickém, sociálním a uměleckém pozadí – má své oprávnění, ale je z podstaty náročný, a svádí k „povídkovému“ stylu, často nevyrovnanému (racionálně vytvořená osnova / kapitoly práce – argumentace v rámci kapitol).

Z textu je patrné autorčino zaujetí osobou Eleonory z Toleda a její pražskou podobiznou a je nepochybně i proto vybavena instruktivní řadou souvisejících vyobrazení. Text sám, především ve své argumentační výstavbě, by však měl projít kritičtější autorskou redakcí.

S přihlédnutím k výše uvedenému doporučuji bakalářkou práci k obhajobě.

V...Praze.....dne.....28. 5. 2009

.....

.....
podpis oponenta